

Список використаних джерел:

1. Цивільне право України. Загальна частина : підручник / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданика. 4-те вид., стереотипне. К. : Юрінком Інтер, 2014. 976 с.
2. Стефанчук Р. О. До питання створення цивільного немайнового права. *Актуальні проблеми приватного права*: матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 94-й річниці з дня народження д-ра юрид. наук, проф. чл.-кор. АН УРСР В. П. Маслова (Харків, 19 лют. 2016 р.). Х. : Право, 2016. С. 20-22.
3. Цивільний кодекс Української РСР від 18.07.1963 № 1540-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1540-06>.
4. Толстой В. С. Личные неимущественные правоотношения. Изд-во АПП ППРО, Москва: 2009. 216 с.
5. Пунда О. О. Поняття особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування людини. *Актуальні проблеми держави і права*. 2014. С. 197–204.
6. Гуменюк О. І. Класифікація особистих немайнових прав учасників цивільних правовідносин. Університетські наукові записки. 2008. С. 119-123.
7. Стефанчук М. О. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав : монографія. К. : КНТ, 2008. 184 с.
8. Шишка О. Р. Особисті немайнові права за ЦК України: що це? *Проблеми вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав* : матеріали «круглого столу», присвяч. пам'яті проф. Чингізхана Нуфатовича Азімова (м. Харків, 18 грудня 2015 р.); Нац. юрид. Ун-т ім. Ярослава Мудрого. Х.: 2016. С. 103-108

СПІВАЧЕНКО Ольга,

здобувач вищої освіти другого курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

ЮНІНА Марина,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права
та процесу Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ БАНКІВСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ

Правовий інститут банківської таємниці є невід'ємною ознакою правової системи будь-якої економічно розвинутої країни. Адже «інститут банківської таємниці виступає в ролі обов'язкової державної гарантії, яка забезпечує реалізацію та захист таких конституційних прав та свобод людини і громадянина, як недоторканість та таємниця особистого життя фізичної

особи, що є притаманним більшості демократичних країн світу та виступає необхідним елементом захисту економічних інтересів учасників відповідних правовідносин» [1].

Банківська таємниця є порівняно новим інститутом для української правової системи, тому необхідно зазначити, що в Україні на сьогодні відсутній досконалий правовий механізм захисту відомостей, що становлять банківську таємницю.

Шаповалова А. зазначає, що стосовно охорони або захистом банку не виникає жодних питань. Однак, не зрозуміло, що законодавець має на увазі під «системою охорони клієнта», адже під охорону потрапляють відомості про клієнта, а не сам клієнт [4].

Крім цього суттєвим є закріплення зобов'язання працівників банку й контролюючих органів зберігати банківську таємницю незалежно від того, продовжує особа працювати в банківській сфері чи ні. У ст. 61 Закону України «Про банки і банківську діяльність» зазначається, що керівники та службовці банків зобов'язані не розголошувати та не використовувати з вигодою для себе чи для третіх осіб конфіденційну інформацію, яка стала відома їм при виконанні своїх службових обов'язків. Разом з тим, не повною мірою визначене коло осіб, які повинні підписувати зобов'язання щодо збереження банківської таємниці при вступі на посаду. Беззаперечно, до такого кола осіб належать керівники банку [4].

Тобто відповідні зобов'язання повинні бути підписані головою Загальних зборів (Зборів учасників), секретарем Зборів банку, членами виконавчого органу банку та спостережної ради. Однак, термін службовці банку не є визначеним законодавчо, а тому потребує подальшої деталізації.

В результаті проведеного дослідження можемо зробити висновок, що нормативна база, яка регулює інститут банківської таємниці вже сформована, але містить ряд недоліків, при яких можливі порушення законних способів захисту банківської таємниці [2]. При цьому варто відзначити, що потенціал для фінансових інновацій на вітчизняному банківському ринку досить великий, але інноваційних фінансових продуктів в Україні поки ще недостатньо.

У зв'язку з цим необхідно змінювати форми і методи обслуговування. Зокрема, однією з основ довіри банку клієнтами інформації є банківська таємниця та її охорона. Важливим залишається питання визначення терміну зберігання інформації, віднесеної до банківської таємниці. На нашу думку доречно було б на законодавчому рівні встановити термін зберігання такої інформації [1]. Пропонуємо мінімальний термін зберігання банківської таємниці – 10 років. Вважаємо, що внесення таких змін посилить стійкість та стабільність банківської системи, а інтереси усіх учасників банківських правових відносин стануть більше захищеними [3].

Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю та

розголошення комерційної або банківської таємниці тягнуть за собою притягнення особи до кримінальної відповідальності.

Таким чином, банківська таємниця є конфіденційною інформацією, правовий режим якої регулюється спеціальними нормативно-правовими актами, має визначений порядок доступу та використання, а також відповідальність за його порушення. Доступ до банківської таємниці може виникнути тільки тоді, коли виконаний ряд умов: запитувана інформація має саме безпосереднє і пряме відношення до здійснення функцій даного органу, запит подається тільки суб'єктом (посадовою особою), який має на це право та дотримані встановлені вимоги.

Крім банківської таємниці, українське законодавство виокремлює ще кілька видів відомостей, що повинні зберігатися у таємниці, наприклад комерційна, адвокатська, лікарська тощо. Також у законодавстві використовуються різні поняття «таємниці», зокрема: службова таємниця, професійна таємниця та інші.

Для ефективного захисту банківської таємниці необхідно відмежовувати її поняття від кожного з даних видів інформації. При цьому у фаховій літературі наголошують на необхідності розвитку і вдосконалення відповідного галузевого законодавства стосовного кожного виду таємниць із визначенням ознак таємниці, кола суб'єктів, що мають право на таку таємницю, права та обов'язки осіб, які мають відношення до певних видів таємниць, порядок захисту прав.

Список використаних джерел:

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121III // URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/212114>
2. Гетьманцев Д. О. Банківська таємниця: особливості її нормативноправового регулювання в Україні та законодавстві зарубіжних країн : дис. канд. юрид. наук : 12.00.07 / Гетьманцев Данило Олександрович. К., 2003. 206 с.
3. Судова практика розгляду справ про розкриття інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних і фізичних осіб // Вісник Верховного суду України. № 10. 2010. С. 14–25.
4. Шаповалова А. Поняття банківської таємниці: проблеми захисту у кримінальному процесі України. Підприємництво, господарство і право. 2006. № 10. С. 138– 141.